

Познато је да је владика Петар I Петровић Његош (Свети Петар Цетињски) оставио својим саплеменицима да његов наследник народнога и црквенога чина буде синовац – Радивој Раде Томов Петровић.

Радивој је замонашен и добио име Петар, рукопроизведен у чин ђакона и рукоположен у чин јеромонаха и архимандрита од тадашњег митрополита рашко-призренског, јерарха Цариградске патријаршије. [1] Теолози и историчари Цркве се не слажу у томе како је било име тог архијереја – Захарије, Србин из околине Куманова и игуман Високих Дечана или Антоније, непознатог рода и прошлости. [2]

Архимандрит Петар II је, такође по аманету стричевом, у Санкт Петербургу од руских архијереја наречен и посвећен (хиротонисан) за епископа добивши звање епископа „черногорског и бердског“ и одговарајућу грамату а наредне године и звање митрополита. Сви потоњи митрополити црногорски (Никанор Ивановић, Иларион Рогановић, Висарион Љубиша и Митрофан Бан) као и епископ захумско-рашки Кирило Митровић (1909), хиротонисани су од руских архијереја у Санкт Петербургу. Гаврила Дожића [3], митрополита рашко-призренског 1911. изабрали су и хиротонисали архијереји Цариградске патријаршије (уз дискретну помоћ краља Николе Петровића). Тек је митрополит црногорско-приморски Арсеније Брэдваревић 1947. изабран и хиротонисан у српској Патријаршији, то јест од архијереја Српске православне цркве.

Српски каноничари (и историчари) нису разјаснили какве су обавезе проистекле из чина хиротоније Петра II Петровића Његоша и потоњих митрополита према руској Цркви. Једно је сигурно: Руси то нису заборавили јер су се „сетили“ Црне Горе пре годину-две дана!

Да се руска Црква „вратила“ на канонску територију Српске православне цркве 2011. године доказују и посете митрополита волоколамског Илариона Алфејева, друге

Пише: Вељко Ђурић Мишина
четвртак, 15 септембар 2011 14:32

личности по утицају у Московској патријаршији. Према различитим (и непотврђеним) вестима из Митрополије црногорско-приморске и Патријаршије у Београду, руски архијереј је са домаћинима разговарао, између осталог, и о неприликама у Црној Гори.

Политичко руководство Црне Горе се одавно изјаснило: хоће своју „Цркву“! Нејасно је на који начин то могу да остваре. Додуше, у том послу многи могу да помогну.

Митрополит црногорско-приморски Амфилохије још увек мудро ћути, али се јавности пласирају разна немушта саопштења и изјаве појединих чланова разних тела.

Јавност к’о јавност! Хоће да зна шта ће бити у Црној Гори са Српском православном црквом. Још већу пометњу изазивају текстови по разним београдским новинама, као што су *Данас* и *Блиц*.

Ја сам, у намери да пласирам свој документарни филм „Патријарх у обезбоженом времену“ међу свештенослужитеље и поверену им паству, у жељи да сазнам нешто више о најновијим збивањима, ових дана разговарао са двојицом угледних архијереја и неколицином свештеника. Како имена у овом случају не значе ништа, изоставићу их.

Архијереји су ми казали да митрополит црногорско-приморски тражи оно што је Црква у Црној Гори имала. На моје питање, а шта је то имала, нисам добио задовољавајући одговор заснован на историјској фактографији. Додуше, дали су ми до знања да је тај правни „проблем“ у процесу решавања.

Један од свештеника са којима сам разговарао, иначе вишег образовања, додуше не богословског и теолошког, набрајао ми је чињенице како је Америчко-канадска епархија имала свој Устав, како је регулисан статус наше Цркве у Хрватској и тако даље. На моје питање да ли наша Црква у споразуму са хрватском државом и даље користи име Српска православна црква, нисам добио одговор. Знао је добро да би моје следеће питање гласило зашто је придев „Српска“ у Црној Гори изостављен па тамо постоји „Православна црква у Црној Гори“ [\[4\]](#).

Пише: Вељко Ђурић Мишина
четвртак, 15 септембар 2011 14:32

Хајде да мало размишљамо шта се све може догодити: митрополит црногорско-приморски Амфилохије није ни мало наиван, зна да два пута није изабран за поглавара Српске православне цркве, зна да је политички тренутак повољан за неке ситне добитке, сазнао је мишљење руског митрополита волоколамског Илариона... Мада су вести о припремању некаквог уговора између независне државе Црне Горе и Митрополије црногорско-приморске незваничне, јасно је да ту има нешто. Макар по оној народној: Где има дима има и ватре!

Како се наговештава у Патријаршији, могућ је ванредни Сабор српских архијереја у новембру месецу. А Сабор је, као што се зна, највише законодавно тело у Српској православној цркви. Да би Сабор расправљао једну крупну ствар, као што је промена Устава ради давања аутономног статуса једном делу, требају дуготрајне, вишегодишње припреме. Додуше, у савременој историји има примера да се слична питања могу да „решавају“ малтене и под тачком разно, када поједини архијереји већ оду из Патријаршије.

Где је у свему овоме интерес и место Руске православне цркве?

Руски архијереји желе да покажу Цариградској патријаршији да они имају примат у решавању проблема у словенским Црквама (првенствено у Црној Гори и Македонији) и остваре своје, прагматично схватање канонског права насупрот окоштало конзервативистичког тумачења које долази од трона на Босфору. Док се Цариградска патријаршија меша у питање балтичких епархија (у Украјини, Естонији, Летонији, Литви) и побија историјска права Московске патријаршије, дотле руски архијереји, подсећањем (и позивањем) на историјско присуство у хиротонијама митрополита црногорско-приморских у другој половини 19. и почетком 20. века, покушавају да узврате ударац цариградском патријарху.

А у тој борби митрополит црногорско-приморски Амфилохије настоји да се избори за већу почаст тражећи легалистичко канонско-правно упориште кроз сукобљене интересе Другог и Трећег Рима и, на неки начин, надокнади оно што је изгубио у изборима за патријаршки трон Српске православне цркве.

Остаје недоумица какве ће потезе чинити патријарх Иринеј – да ли ће неутралисати црквене сепаратистичке идеје преко епархија које је недавно посетио – или ће устукнути и попустити прекрајању Устава Српске православне цркве који постоји од 1931. године.

Сама титула „архиепископ цетињски“ и синтагма „Православна црква у Црној Гори“, које су продрле у (полу)званичну употребу у српској Патријаршији, наговештавају једно суморно време за архиепископа пећког, митрополита београдско-карловачког и патријарха српског, без обзира на то ко год да буде носилац титиле која има све традиције из историје Српске православне цркве, а то су средњевековане државотворне из времена Немањића, етнаршке из времена турске владавине и коју је поставио патријарх Макарије Соколовић, и Карловачке митрополије која изражава континуитете „српске“ светосавске благодати.

[1] Ђоко Слијепчевић, Историја Српске православне цркве, II, Београд 1991, стр. 253; Сава, епископ шумадијски, Српски јерарси од деветог до двадесетог века, Београд-Подгорица-Крагујевац 1996, стр. 401.

[2] Љубомир Дурковић Јакшић је тврдио да је то учинио митрополит Антоније – Митрополија црногорска никада није била аутокефална, Крагујевац 1991, стр. 34.

[3] Радмила Радић, Живот у временима: Гаврило Дожих (1881-1950), Београд 2006, стр. 61-106.

[4] http://www.spc.rs/sr/saopstenje_za_javnost_episkopskog_savjeta_pravoslavne_crkve_u_crnoj_gori